

Briselē, 12.4.2013
COM(2013) 197 final

2013/0106 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA ,

**ar kuru paredz noteikumus ārējo jūras robežu uzraudzībai saistībā ar operatīvo
sadarbību, ko koordinē Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas
Savienības dalībvalstu ārējām robežām**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

1.1. Procedūra un Padomes Lēmuma 2010/252/ES¹ pieņemšana

Eiropadome 2009. gada oktobrī aicināja Komisiju iesniegt priekšlikumus, kas paredzētu „skaidr[as] kopēj[as] operatīv[ās] procedūr[as] [..], iekļaujot skaidrus noteikumus par kopīgu operāciju īstenošanu jūrā un pienācīgu uzmanību veltot tam, lai saskaņā ar starptautiskajām tiesībām nodrošinātu aizsardzību tiem, kas pārvietojas jauktajās migrācijas plūsmās un kam vajadzīga palīdzība”². Tas tika atkārtoti apstiprināts 2009. gada decembra Stokholmas programmā, kurā Eiropadome lūdza Komisiju izvirzīt priekšlikumus ne vēlāk kā 2010. gadā, lai precizētu un uzlabotu Eiropas Aģentūras operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām („Aģentūra”) lomu, un sagatavotu „skaidrus noteikumus par kopīgu operāciju īstenošanu jūrā un pienācīgu uzmanību veltot tam, lai saskaņā ar starptautiskajām tiesībām nodrošinātu aizsardzību tiem, kas pārvietojas jauktajās migrācijas plūsmās un kam vajadzīga palīdzība”³.

Padome 2010. gadā pieņēma Lēmumu 2010/252/ES („lēmums”), reaģējot uz šiem Eiropadomes aicinājumiem nostiprināt robežu uzraudzības operācijas, ko koordinē Aģentūra, un noteikt skaidrus noteikumus par kopīgu patrulēšanu un pārtverto vai izglābto personu izcelšanu krastā, lai nodrošinātu to cilvēku drošību, kuri meklē starptautisko aizsardzību, un novērst cilvēku bojāeju jūrā. Komisija izvēlējās iesniegt savu priekšlikumu saskaņā ar komitoloģijas procedūru, kas balstīta uz Šengenas Robežu kodeksa⁴ 12. panta 5. punktu, uzskatot lēmumu par papildu pasākumu, kas reglamentē robežu uzraudzību.

Lēmums tika uzskatīts par nepieciešamu un piemērotu, lai īstenotu robežu uzraudzības mērķi, proti, novērstu neatļautu robežas šķērsošanu. Šajā saistībā tika uzskatīts, ka uzraudzība ietver ne tikai atklāšanas jēdzienu, bet aptver arī pasākumus, piemēram, tādu kuģošanas līdzekļu pārtveršanu, kuri mēģina iekļūt Savienībā nelikumīgi. Meklēšanas un glābšanas sasaiste ar robežuzraudzību tika balstīta uz reālo praksi – migranti, kuri ceļo kuģošanai nepiemērotā kuģošanas līdzeklī, dažkārt atklāšanas brīdī ir nonākuši briesmās.

Lēmums vienā juridiskā instrumentā ietvēra ES un starptautisko tiesību pastāvošos noteikumus. Mērķis bija novērst starptautisko jūras tiesību atšķirīgās interpretācijas, ko pieņēmušas dalībvalstis, un to atšķirīgo praksi, lai nodrošinātu Aģentūras koordinēto jūras operāciju efektivitāti. Pastāvēja risks, ka vienā un tajā pašā situācijā jūras operācijā būtu piemērojami dažādi, dažkārt pat pretrunīgi, noteikumi. Ņemot vērā šo juridisko nenoteiktību, dalībvalstu līdzdalība Aģentūras koordinētajās jūras operācijās bija zema it īpaši saistībā ar kuģošanas līdzekļu, kuģu un cilvēkresursu nodrošināšanu. Tas savukārt kavēja operāciju efektivitāti un traucēja ES solidaritātes centieniem.

Lēmuma mērķis bija nostiprināt pamattiesību aizsardzību un garantēt neizraidīšanas principa ievērošanu jūras operācijās. Dažas dalībvalstis, Eiropas Parlamenta deputāti, cilvēktiesību organizācijas un akadēmisko aprindu pārstāvji izteica šaubas, vai pamattiesības un bēgļu

¹ Padomes 2010. gada 26. aprīļa lēmums, ar ko papildina Šengenas Robežu kodeksu attiecībā uz jūras ārējo robežu uzraudzību saistībā ar operatīvo sadarbību, kuru koordinē Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām, OV L 111, 4.5.2010., 20. lpp.

² Eiropadome, Prezidentvalsts secinājumi, 2009. gada 29.-30. oktobris.

³ Skatīt Stokholmas programmas 5.1. punktu „Ārējo robežu integrēta pārvaldība”, OV C 115, 4.5.2010., 1. lpp.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta Regula (EK) Nr. 562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss), OV L 105, 13.4.2006., 1. lpp.

tiesības tiek ievērotas jūras operāciju laikā, kuras koordinē Aģentūra, jo īpaši atklātā jūrā. Lēmuma mērķis bija pievērsties šīm bažām, nosakot vairākas garantijas, lai nodrošinātu šo tiesību ievērošanu, piemēram, prasību informēt pārtvertās vai izglābtās personas par krastā izcelšanas vietu, īpašu uzmanību attiecībā uz neaizsargāto personu vajadzībām un prasību, lai robežsargi tiktu apmācīti attiecīgajos pamattiesību un bēgļu tiesību aktu noteikumos.

Lēmums tika pieņemts 2010. gada 26. aprīlī kā Padomes lēmums saskaņā ar regulatīvo kontroles procedūru. Eiropas Parlaments uzskatīja, ka lēmumu vajadzēja pieņemt saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, nevis komitoloģijas procedūru. Tāpēc EP iesniedza prasību Eiropas Savienības Tiesā („Tiesa”) pret Padomi, pieprasot lēmumu atcelt.

1.2. C-355/10: Eiropas Parlaments pret Padomi⁵

Eiropas Parlaments uzskatīja, ka lēmums pārsniedz īstenošanas pilnvaras, kas ir piešķirtas saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 12. panta 5. punktu, jo: i) tas ieviesa jaunus būtiskus elementus Šengenas Robežu kodeksā; ii) tas mainīja būtiskus Šengenas Robežu kodeksa elementus; un iii) tas mainīja Regulas (EK) Nr. 2007/2004⁶ saturu. Padome apgalvoja, ka prasība ir nepieņemama, bet alternatīvā gadījumā – uzskatīja, ka prasībai nav pamatojuma. Komisija, kas ir vienīgā trešā persona lietā, atbalstīja Padomi.

Tiesa pieņēma savu spriedumu 2012. gada 5. septembrī. Tiesa atcēla lēmumu, pamatojoties uz pirmo argumentu, ciktāl tā uzskatīja, ka noteikumi par pārtveršanas pasākumiem, glābšanu un izcelšanu krastā ir būtiski elementi pamataktā, proti, Šengenas Robežu kodeksā. Tiesa nepārbaudīja, vai lēmums maina Šengenas Robežu kodeksa būtiskos elementus vai Regulas (EK) Nr. 2007/2004 saturu.

Tiesa nolēma saglabāt lēmuma radīto ietekmi līdz tā aizstāšanai ar jauniem noteikumiem saprātīgā termiņā.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

Novērtējot nepieciešamību veikt ietekmes novērtējumu, tika ņemti vērā šādi apsvērumi.

Pirmkārt, pirms Padomes Lēmuma 2010/252/ES pieņemšanas tika veikts ievērojams sagatavošanas darbs. Padome 2005. gadā bija lūgusi Komisijai izskatīt tiesisko regulējumu, kas piemērojams robežu uzraudzības operācijām jūrā, un pēc tam sagatavot noteikumus Savienības līmenī. Komisija 2007. gadā nāca klajā ar pētījumu, kurā tā analizēja starptautisko tiesisko regulējumu attiecībā uz ārējo jūras robežu uzraudzību un šķēršļus tās efektīvai īstenošanai⁷. Tajā pašā gadā Komisija izveidoja neformālu grupu, kurā darbojas eksperti no dalībvalstīm, Aģentūras, ANO Augstā komisāra bēgļu jautājumos biroja un Starptautiskās Migrācijas organizācijas, lai sagatavotu pamatnostādnes Aģentūras koordinētajām jūras operācijām. Komisija šīs neformālās grupas darba rezultātus izmantoja kā pamatu savam priekšlikuma projektam, kurš tika iesniegts saskaņā ar komitoloģijas procedūru.

Otrkārt, ņemot vērā šā priekšlikuma sagatavošanu, Komisija ar ekspertu grupas ārējo robežu jautājumos starpniecību apspriedās ar dalībvalstīm un Aģentūru, lai noteiktu, cik lielā mērā

⁵ C-355/10: Eiropas Parlaments pret Eiropas Savienības Padomi. Sk. <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&jur=C,T,F&num=C-355/10&td=ALL#> (vēl nav publicēts Eiropas Savienības Tiesas krājumos).

⁶ Padomes 2004. gada 26. oktobra Regula (EK) Nr. 2007/2004, ar ko izveido Eiropas Aģentūru operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām, OV L 349, 25.11.2004., 1. lpp.

⁷ Komisijas dienestu darba dokuments: Pētījums par starptautisko tiesību instrumentiem saistībā ar nelegālo imigrāciju pa jūru, SEC (2007) 691.

šajā priekšlikumā būtu jāatspoguļo lēmuma saturs. Kopumā dalībvalstis uzskatīja, ka šā priekšlikuma pamatā vajadzētu būt lēmumam, attiecinot tā darbības jomu tikai uz jūras operācijām, kuras koordinē Aģentūra, pastiprinot noteikumus par pamattiesību aizsardzību, precizējot atšķirību starp pārtveršanas pasākumiem un glābšanu, pievēršoties izcelšanas krastā jautājumam un nodrošinot saskaņību ar starptautiskajām saistībām, vienlaikus ņemot vērā juridiskās un tiesiskās norises ES un starptautiskā līmenī.

Treškārt, atceļot Padomes Lēmumu 2010/252/ES, Tiesa pieprasīja, lai lēmums tiktu aizstāts saprātīgā termiņā. Lai arī jēdziens „saprātīgs termiņš” sprieduma nav definēts, tiek saprasts, ka, ņemot vērā iespējamās sarežģītās un ilglaicīgās diskusijas starp diviem ES likumdevējiem, Komisijai būtu jārikojas efektīvi.

Rezultātā tika uzskatīts, ka šim priekšlikumam nav jāpievieno ietekmes novērtējums.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

Šā priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 77. panta 2. punkta d) apakšpunkts. Nolūkā izstrādāt ārējo robežu politiku, tostarp nodrošināt ārējo robežu efektīvu uzraudzību, kā noteikts 77. panta 1. punktā, 77. panta 2. punkta d) apakšpunkts paredz, ka Eiropas Parlaments un Padome, rīkojoties saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, pieņem *„jebkād[us] pasākum[us], kas vajadzīgi, lai pakāpeniski ieviestu integrētu ārējo robežu pārvaldības sistēmu.”*

Savienības politikas mērķis ES ārējo robežu jomā ir nodrošināt ārējo robežu šķērsošanas efektīvu novērošanu, tostarp izmantojot robežu uzraudzību. Robežu uzraudzības mērķis ir nepieļaut neatļautu robežšķērsošanu, apkarot pārrobežu noziedzību un aizturēt vai veikt citus pasākumus pret tām personām, kuras robežu šķērsojušas nelikumīgi. Robežu uzraudzībai būtu efektīvi jānovērš personu izvairīšanās no pārbaudēm robežšķērsošanas vietās un jāattur no šādas rīcības. Šajā nolūkā robežu uzraudzība neaprobežojas tikai ar nelikumīgas robežu šķērsošanas mēģinājumu atklāšanu, bet vienlīdz attiecas arī uz pasākumiem, piemēram, kuģu pārtveršanu, par kuriem ir aizdomas, ka tie mēģina iekļūt Savienībā, nepakļaujoties robežpārbaudēm, kā arī pasākumiem, kas paredzēti, lai risinātu tādas situācijas kā meklēšana un glābšana, kas var rasties jūras operāciju laikā, un pasākumiem, kuru mērķis ir nodrošināt šādu operāciju veiksmīgu noslēgumu.

Ņemot vērā to, ka veicamās rīcības mērķus, proti, pieņemt konkrētus noteikumus attiecībā uz jūras robežu uzraudzību, ko veic robežsargi, kuru darbību koordinē Aģentūra, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo pastāv atšķirības to tiesību aktos un praksē, un tāpēc, pamatojoties uz operāciju starptautisko raksturu, tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu.

Saskaņā ar proporcionalitātes principu, kas paredzēts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā, šajā regulā paredzēti vienīgi tie pasākumi, kas vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

Uz šo principu pamata, līdzīgi kā tas bija lēmuma gadījumā, šis priekšlikums ir piemērojams tikai saistībā ar operatīvo sadarbību, ko koordinē Aģentūra, un tas neattiecas uz uzraudzības darbībām, ko dalībvalstis veic atsevišķi vai sadarbojoties ārpus minētā ietvara.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Minētais priekšlikums Savienībai nerada finansiālu un administratīvu apgrūtinājumu. Tāpēc tas neietekmē Savienības budžetu.

5. IZVĒLES ELEMENTI

5.1. Salīdzinājums starp šo priekšlikumu un Padomes Lēmumu 2010/252/ES

Šā priekšlikuma darbības joma un saturs ir līdzīgi lēmuma darbības jomai un saturam. Priekšlikumā izklāstītās izmaiņas salīdzinājumā ar lēmumu ir balstītas uz juridiskām un tiesiskām norisēm, piemēram, grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2007/2004⁸ un Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu lietā „*Hirsi Jamaa* un citi pret Itāliju”⁹, kā arī vajadzību nodrošināt skaidrību attiecībā uz pārtveršanas un glābšanas jēdzieniem, un uz dalībvalstu un Aģentūras praktisko pieredzi lēmuma īstenošanā.

5.1.1. *Formāts*

Juridiskā instrumenta izvēle un lēmumu pieņemšanas procedūras atšķiras. Šis ir priekšlikums regulai, kas adresēta visām dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem, un tas ir jāpieņem saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru. Tā formāts atspoguļo juridiskā instrumenta izvēli, ietverot preambulu (citāti un astoņpadsmit apsvērumi) un vienpadsmit pantus, kas sadalīti četrās nodaļās. Regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs. No otras puses, lēmums tika pieņemts kā īstenošanas pasākums, izmantojot regulatīvo kontroles procedūru. To veido preambula (citāti un astoņpadsmit apsvērumi), divi panti un pielikums, kas sadalīts divās daļās. Pielikuma I daļā ir izklāstīti noteikumi saistībā ar Aģentūras koordinētām jūras robežu operācijām, bet pielikuma II daļa ietver nesaistošas pamatnostādnes meklēšanas un glābšanas situācijām, kā arī izcelšanai krastā Aģentūras koordinētu jūras operāciju kontekstā.

5.1.2. *Saturs*

Šā priekšlikuma piemērošanas joma ir tāda pati kā lēmumam, proti, robežu uzraudzības operācijas jūrā, kuras, Aģentūrai koordinējot, veic dalībvalstis (1. pants). Lai gan lēmumā tika uzskatīts, ka jēdziens „robežu uzraudzība” ietver arī pārtveršanas pasākumus un glābšanas pasākumus situācijās, kas rodas robežu uzraudzības operāciju laikā, joprojām pastāvēja bažas par to, vai šie pasākumi patiesi ietilpst robežu uzraudzības jēdzienā, kā definēts Šengenas Robežu kodeksā. Šis priekšlikums skaidri aptver šo robežu uzraudzības plašāko jēdzienu, norādot, ka robežu uzraudzība neaprobežojas tikai ar nelikumīgas robežu šķērsošanas mēģinājumu atklāšanu, bet vienlīdz attiecas arī uz tādiem pasākumiem kā pārtveršanas pasākumi, pasākumi, kuru mērķis ir risināt tādas situācijas kā meklēšana un glābšana, kas var rasties jūras operācijas laikā, un pasākumi, kuru mērķis ir nodrošināt šādas operācijas sekmīgu noslēgumu (1. apsvērums un III nodaļa).

Pārskatot lēmumu, bija jāņem vērā grozījumi Regulā (EK) Nr. 2007/2004. Aģentūrai tagad ir arī uzticēts palīdzēt dalībvalstīm apstākļos, kad nepieciešama pastiprināta tehniskā palīdzība pie ārējām robežām, ņemot vērā to, ka dažas situācijas var būt saistītas ar humānām ārkārtas situācijām un glābšanu jūrā. Tas nozīmē, ka, lai gan Aģentūra nekļūst nedz par meklēšanas un glābšanas struktūru, nedz uzņemas glābšanas koordinācijas centra funkcijas, jūras operācijas laikā tā palīdz dalībvalstīm pildīt to pienākumu saskaņā ar starptautiskajām jūras tiesībām sniegt palīdzību personām, kas nonākušas briesmās, un šajā priekšlikumā ir izklāstīti noteikumi par to, kā rīkoties šādās situācijās jūras operācijā, ko koordinē Aģentūra (2. apsvērums un 9. pants).

Ar grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2007/2004 darbības plāns kļuva par juridiski saistošu dokumentu attiecībā uz visām operācijām, kuras koordinē Aģentūra, un ne tikai attiecībā uz

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 1168/2011, ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 2007/2004, ar ko izveido Eiropas Aģentūru operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām, OV L 304, 22.11.2011., 1. lpp.

⁹ Eiropas Cilvēktiesību tiesas (Virspalāta) 2012. gada 23. februāra spriedums (Pieteikums Nr. 27765/09); sk. [http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-109231#{"itemid":\["001-109231"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-109231#{).

ātrās reaģēšanas operācijām. Darbības plāna saturs ir norādīts Regulas (EK) Nr. 2007/2004 3.a un 8.e pantā, kuros arī īpaši minētas jūras operācijas. Paredzēts, ka šajā priekšlikumā izklāstītie noteikumi būs daļa no darbības plāna, kas izstrādāts saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 2007/2004, ņemot vērā prasības attiecībā uz jūras operācijām.

Šajā priekšlikumā ir ņemtas vērā arī juridiskās un tiesiskās norises attiecībā uz pamattiesību aizsardzību. Priekšlikuma 4. pantā, kurā aplūkota pamattiesību aizsardzība un neizraidīšanas princips saistībā ar jūras operācijām, uzmanība pievērsta bažām, ko pauda Eiropas Cilvēktiesību tiesa savā nolēmumā lietā „*Hirsi Jamaa* un citi pret Itāliju” par pārtverto vai izglābto personu izcelšanu krastā trešās valstīs gan saistībā ar attiecībām starp dalībvalstīm un trešām valstīm, gan par dalībvalstu pienākumiem attiecībā pret indivīdu. Šis pants attiecas uz neizraidīšanas principa praktisko īstenošanu, kā tas paredzēts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 19. panta 2. punktā. Ja personas tiek izceltas krastā trešā valstī, pārtvertās vai izglābtās personas ir jāidentificē un viņu personīgie apstākļi, cik iespējams, jānovērtē pirms izcelšanas. Viņus ir atbilstīgi jāinformē par krastā izcelšanas vietu un viņiem jādod iespēja izteikt jebkādas iemeslus, kāpēc viņi uzskata, ka viņu izcelšana krastā ierosinātajā vietā pārkāptu neizraidīšanas principu. Tas garantē to, ka migranti tiek informēti par viņu situāciju un ierosināto krastā izcelšanas vietu, tādējādi ļaujot viņiem paust jebkādas iebildumus.

Saskaņā ar III nodaļu šis priekšlikums skaidri nošķir atklāšanu, pārtveršanu un glābšanu. Attiecībā uz pārtveršanu šajā priekšlikumā, kaut arī ir saglabāts tādu pašu pasākumu kopums kā lēmuma tekstā, tiek nošķirti pasākumi, ko var veikt teritoriālajā jūrā (6. pants), atklātā jūrā (7. pants) un pieguļošajā zonā¹⁰ (8. pants), tādējādi precizējot nosacījumus, saskaņā ar kuriem šos pasākumus var veikt, un juridisko pamatu, uz kura balstoties var veikt pasākumus, jo īpaši attiecībā uz kuģiem bez valstspiederības. Balstoties uz Protokolu pret migrantu nelikumīgu ieviešanu pa zemes, jūras un gaisa ceļiem, kuģu pārtveršana atklātā jūrā tagad ir skaidri saistīta ar prasību, lai būtu pamatotas aizdomas, ka kuģis ir iesaistīts migrantu nelikumīgā ieviešanā. Tāpat kā lēmumā jurisdikcijas izmantošanai atklātā jūrā vienmēr ir jābūt balstītai uz karoga valsts atļauju.

Attiecībā uz meklēšanas un glābšanas situācijām šā priekšlikuma teksts joprojām līdzinās lēmuma tekstam (9. pants). Teksta redakcija ir saskaņota ar 1979. gada Starptautiskās konvencijas par meklēšanu un glābšanu uz jūras un Starptautiskās aviācijas un jūras meklēšanas un glābšanas rokasgrāmatas (*IAMSAR*) tekstu. Balstoties uz šiem starptautiskajiem dokumentiem, priekšlikumā ietverti kritēriji attiecībā uz to, kad kuģis uzskatāms par nenoteiktības stāvoklī (9. panta 3. punkts), trauksmes stāvoklī (9. panta 4. punkts) un briesmu stāvoklī (9. panta 5. punkts) esošu, kā arī glābšanas koordinācijas centra definīcija (2. panta 12. punkts).

Šis priekšlikums atšķirībā no lēmuma risina jautājumu par izcelšanu krastā saistībā ar pārtveršanu un glābšanu (10. pants). Attiecībā uz pārtveršanu teritoriālajā jūrā vai pieguļošajā zonā izcelšana krastā notiek piekrastes dalībvalstī. Attiecībā uz pārtveršanu atklātā jūrā, ievērojot pamattiesību aizsardzības un neizraidīšanas principa garantēšanu, izcelšana krastā var notikt trešā valstī, no kuras kuģis ir izbraucis. Ja tas nav iespējams, tad izcelšana krastā notiek uzņēmējā dalībvalstī.

¹⁰ Pieguļošo zonu reglamentē Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas 33. pants. Tā ir zona, kas pieguļ teritoriālajai jūrai, un tā nedrīkst pārsniegt 24 jūras jūdzes no bāzes līnijas, no kuras tiek mērīts teritoriālās jūras platums. Tā ir daļa no ekskluzīvās ekonomiskās zonas vai atklātās jūras atkarībā no tā, vai piekrastes valsts ir deklarējusi ekskluzīvu ekonomikas zonu, un tā ir zona, kurā piemēro navigācijas brīvību. Lai gan tā nav daļa no teritoriālās jūras, piekrastes valsts var veikt kontroli, kas nepieciešama, lai tās teritorijā vai teritoriālajā jūrā novērstu un sodītu muitas, fiskālo, imigrācijas vai sanitāro likumu un noteikumu pārkāpumus.

Attiecībā uz izcelšanu krastā pēc glābšanas operācijas šis priekšlikums atsaucas uz jēdzienu „droša vieta”, kā tas definēts Starptautiskās Jūrniecības organizācijas izdotajās Vatlīnijās par izturēšanos pret jūrā izglābtām personām¹¹, ņemot vērā pamattiesību aspektus¹² (2. panta 11. punkts un 10. panta 4. punkts), un paredz, ka dalībvalstīm jāsadarbojas ar atbildīgo glābšanas koordinācijas centru, lai nodrošinātu piemērotu ostu vai drošu vietu un nodrošinātu ātru un efektīvu izcelšanu krastā. Šajā priekšlikumā ņemts vērā tas, ka šajā posmā jūras un aviācijas vienību rīcību koordinētu glābšanas koordinācijas centrs, kurš nosaka attiecīgo ostu vai krastā izcelšanas vietu. Tomēr tajā arī atzīta iespēja, ka jūras vienības var izcelt krastā uzņēmējā dalībvalstī, ja tās nav atbrīvotas no pienākuma sniegt palīdzību personām, kuras nonākušas briesmās, cik vien drīz tas ir praktiski iespējams, ņemot vērā izglābto personu un pašas jūras vienības drošību.

---

¹¹ Rezolūcija MSC.167(78), pieņemta 2004. gada 20. maijā.

¹² Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Rezolūcija 1821(2011).

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA ,

ar kuru paredz noteikumus ārējo jūras robežu uzraudzībai saistībā ar operatīvo sadarbību, ko koordinē Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 77. panta 2. punkta d) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Savienības politikas mērķis Savienības ārējo robežu jomā ir nodrošināt ārējo robežu šķērsošanas efektīvu novērošanu, tostarp izmantojot robežu uzraudzību. Robežu uzraudzības mērķis ir nepieļaut neatļautu robežšķērsošanu, apkarot pārrobežu noziedzību un aizturēt vai veikt citus pasākumus pret tām personām, kuras robežu šķērsojušas nelikumīgi. Robežu uzraudzībai būtu efektīvi jānovērš personu izvairīšanās no pārbaudēm robežšķērsošanas vietās un jāattur no šādas rīcības. Šajā nolūkā robežu uzraudzība neaprobežojas tikai ar nelikumīgas robežu šķērsošanas mēģinājumu atklāšanu, bet vienlīdz attiecas arī uz pasākumiem, piemēram, to kuģu pārtveršanu, par kuriem ir aizdomas, ka tie mēģina iekļūt Savienībā, nepakļaujoties robežpārbaudēm, kā arī pasākumiem, kas paredzēti, lai risinātu tādas situācijas kā meklēšana un glābšana, kas var rasties robežu uzraudzības operāciju jūrā laikā, un pasākumiem, kuru mērķis ir nodrošināt šādu operāciju veiksmīgu noslēgumu.
- (2) Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām („Aģentūra”), kas izveidota ar Padomes 2004. gada 26. oktobra Regulu (EK) Nr. 2007/2004¹³, ir atbildīga par operatīvās sadarbības koordināciju starp dalībvalstīm ārējo robežu pārvaldības jomā, tostarp attiecībā uz robežu uzraudzību. Aģentūra ir arī atbildīga par palīdzību dalībvalstīm apstākļos, kad nepieciešama pastiprināta tehniskā palīdzība pie ārējām robežām, ņemot vērā to, ka dažas situācijas var būt saistītas ar humānām ārkārtas situācijām un glābšanu jūrā. Ir nepieciešami īpaši noteikumi attiecībā uz robežu uzraudzības darbībām, ko veic vienas dalībvalsts jūras un sauszemes vienības pie citu dalībvalstu jūras robežām vai atklātā jūrā saistībā ar operatīvo sadarbību, ko koordinē Aģentūra, lai vēl vairāk stiprinātu šādu sadarbību.
- (3) Eiropas Robežu uzraudzības sistēmas (*EUROSUR*), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes [... gada ...] Regulu (ES) Nr. [.../...], izveidei būtu jāstiprina informācijas apmaiņa un operatīvā sadarbība dalībvalstu starpā un ar Aģentūru. Tas nodrošina, ka būtiski tiek uzlabota stāvokļa apzināšanās un dalībvalstu reaģēšanas

¹³ OV L 349, 25.11.2004., 1. lpp.

spējas, tostarp ar Aģentūras atbalstu, lai atklātu un novērstu nelikumīgo migrāciju, apkarotu pārrobežu noziedzību un palīdzētu aizsargāt migrantu dzīvības pie dalībvalstu ārējām robežām. Koordinējot robežu uzraudzības operācijas, Aģentūrai būtu jāsniedz dalībvalstīm informācija un analīze par šīm operācijām.

- (4) Robežu uzraudzības operāciju laikā dalībvalstīm un Aģentūrai būtu jāievēro savas saistības saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvenciju, Starptautisko konvenciju par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras, Starptautisko konvenciju par meklēšanu un glābšanu uz jūras, Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību un tās Protokolu pret migrantu nelikumīgu ieviešanu pa zemes, jūras un gaisa ceļiem, Konvenciju par bēgļu statusu, Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju, Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgiem, necilvēcīgiem vai cieņu pazemojošiem rīcības un sodīšanas veidiem, un citiem attiecīgajiem starptautisko tiesību dokumentiem.
- (5) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta Regulu (EK) Nr. 562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss)¹⁴, un Savienības tiesību aktu vispārējiem principiem, visiem pasākumiem, kurus veic uzraudzības operācijas gaitā, vajadzētu būt samērīgiem ar izvirzītajiem mērķiem, tie nedrīkst būt diskriminējoši un to īstenošanā pilnībā jāievēro cilvēka cieņa, pamattiesības un bēgļu un patvēruma meklētāju tiesības, tostarp neizraidīšanas princips. Dalībvalstīm un Aģentūrai ir saistoši patvēruma *acquis* un jo īpaši Padomes 2005. gada 1. decembra Direktīvas 2005/85/EK par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu¹⁵, noteikumi attiecībā uz patvēruma pieteikumiem, kas iesniegti dalībvalstu teritorijā, tostarp pie robežām vai tranzīta zonās.
- (6) Tas, ka starp dalībvalsti un trešo valsti, iespējams, pastāv vienošanās, nevar atbrīvot dalībvalsti no šīm saistībām, ja tās zina vai tām vajadzētu zināt, ka sistēmiski trūkumi patvēruma procedūrā un patvēruma meklētāju uzņemšanas nosacījumos minētajā trešā valstī ir pamatots iemesls uzskatīt, ka patvēruma meklētājam būtu reāls risks saskarties ar necilvēcīgu vai pazemojošu izturēšanos, vai ja tās zina vai tām vajadzētu zināt, ka šī trešā valsts īsteno praksi, kas ir pretrunā neizraidīšanas principam.
- (7) Robežu uzraudzības jūras operācijas laikā var rasties situācija, ka ir jāsniedz palīdzība personām, kas atrodas briesmās. Saskaņā ar starptautiskajām tiesībām katrai valstij ir jāpieprasa kuģa, kas kuģo ar tās karogu, kapteinim sniegt palīdzību jebkurai personai, kas atrasta jūrā un kurai draud bojāeja, un iespējami ātri steigties glābt cilvēkus, kuri atrodas briesmās, ciktāl to iespējams izdarīt, neradot nopietnas briesmas kuģim, apkalpei vai pasažieriem. Minētā palīdzība būtu jāsniedz neatkarīgi no to personu valstspiederības vai statusa, kurām vajadzīga palīdzība, vai no apstākļiem, kuros tās ir nokļuvušas.
- (8) Šis pienākums būtu jāveic dalībvalstīm saskaņā ar piemērojamiem starptautisko tiesību aktu noteikumiem, kas reglamentē meklēšanas un glābšanas situācijas, un saskaņā ar prasībām par pamattiesību aizsardzību. Šai regulai nebūtu jāietekmē meklēšanas un glābšanas dienestu pienākumi, tostarp pienākums nodrošināt, ka

¹⁴ OV L 105, 13.4.2006., 1. lpp.

¹⁵ OV L 326, 13.12.2005., 13. lpp.

koordinācija un sadarbība norit tā, lai izglābtās personas var nogādāt ostā vai drošā vietā.

- (9) Atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 2007/2004 robežu uzraudzības operācijas, kuras koordinē Aģentūra, veic saskaņā ar darbības plānu. Tādējādi attiecībā uz jūras operācijām darbības plānā būtu jāietver konkrēta informācija par attiecīgās judikatūras un tiesību aktu par pārtveršanu, glābšanu jūrā un izcelšanu krastā piemērošanu tajā ģeogrāfiskajā apgabalā, kurā kopīgā operācija vai izmēģinājuma projekts notiek, tostarp atsaucies uz starptautiskajām un Savienības tiesībām. Savukārt šī regula reglamentē pārtveršanas, glābšanas jūrā un krastā izcelšanas jautājumus saistībā ar jūras robežu uzraudzības operācijām, ko koordinē Aģentūra.
- (10) Prakse saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 2007/2004 ir katrai jūras operācijai uzņēmējā dalībvalstī tiek izveidota koordinācijas struktūra, kurā ietilpst amatpersonas no uzņēmējas dalībvalsts, pieaicinātas amatpersonas un Aģentūras pārstāvji, tostarp Aģentūras koordinators. Koordinācijas struktūra, kuru parasti dēvē par Starptautisko koordinācijas centru, būtu jāizmanto kā saziņas kanāls starp jūras operācijā iesaistītajām amatpersonām un attiecīgajām varas iestādēm.
- (11) Šajā regulā ir ievērotas pamattiesības un principi, kuri ir atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, jo īpaši tiesības uz dzīvību, cilvēka cieņu, spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodu aizliegums, tiesības uz brīvību un drošību, neizraidīšanas principa ievērošana, diskriminācijas aizliegums, tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, tiesības uz patvērumu un bērna tiesības.
- (12) Ņemot vērā to, ka veicamās rīcības mērķus, proti, pieņemt konkrētus noteikumus attiecībā uz jūras robežu uzraudzību, ko veic robežsargi, kuru darbību koordinē Aģentūra, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo pastāv atšķirības to tiesību aktos un praksē, un tāpēc, pamatojoties uz operāciju starptautisko raksturu, tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredzēti vienīgi tie pasākumi, kas vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (13) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā, un Dānijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro. Tā kā šī regula pilnveido Šengenas *acquis* atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību trešās daļas V sadaļai, Dānija saskaņā ar minētā protokola 4. pantu sešu mēnešu laikā pēc šīs regulas pieņemšanas dienas izlemj, vai tā šo regulu ieviesīs savos tiesību aktos.
- (14) Attiecībā uz Islandi un Norvēģiju – saskaņā ar Nolīgumu, kas noslēgts starp Eiropas Savienības Padomi un Islandes Republiku, un Norvēģijas Karalisti par šo valstu asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā, šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana¹⁶, kuri attiecas uz jomu, kas minēta 1. panta A punktā Padomes Lēmumā 1999/437/EK¹⁷ par dažiem pasākumiem minētā nolīguma piemērošanai.
- (15) Attiecībā uz Šveici – saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis*

¹⁶ OV L 176, 10.7.1999., 36. lpp.

¹⁷ OV L 176, 10.7.1999., 31. lpp.

īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu¹⁸ pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Lēmuma 1999/437/EK 1. panta A punktā, to lasot saistībā ar Padomes 2008. gada 28. janvāra Lēmuma 2008/146/EK 3. pantu par to, lai Eiropas Kopienas vārdā noslēgtu šo nolīgumu¹⁹.

- (16) Attiecībā uz Lihtenšteinu – saskaņā ar Protokolu, kas parakstīts starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanas Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā, šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Lēmuma 1999/437/EK²⁰ 1. panta A punktā, to lasot saistībā ar Padomes 2011. gada 7. marta Lēmuma 2011/350/ES 3. pantu par minētā protokola noslēgšanu Eiropas Savienības vārdā²¹.
- (17) Šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Apvienotā Karaliste nepiedalās saskaņā ar Padomes 2000. gada 29. maija Lēmumu 2000/365/EK par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā²². Tādēļ Apvienotā Karaliste nepiedalās šīs regulas pieņemšanā un Apvienotajai Karalistei šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro.
- (18) Šī regula ir Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Īrija nepiedalās saskaņā ar Padomes 2002. gada 28. februāra Lēmumu 2002/192/EK par Īrijas lūgumu piedalīties atsevišķu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā²³. Tādēļ Īrija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā un Īrijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĒJI NOTEIKUMI

1. pants

Darbības joma

Šo regulu piemēro robežu uzraudzības operācijām, ko veic dalībvalstis pie savām ārējām jūras robežām saistībā ar operatīvo sadarbību, kuru koordinē Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1. „Aģentūra” ir Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības pārvaldībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām, kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 2007/2004;

¹⁸ OV L 53, 27.2.2008., 52. lpp.

¹⁹ OV L 53, 27.2.2008., 1. lpp.

²⁰ OV L 176, 10.7.1999., 31. lpp.

²¹ OV L 160, 18.6.2011., 19. lpp.

²² OV L 131, 1.6.2000., 43. lpp.

²³ OV L 64, 7.3.2002., 20. lpp.

2. „jūras operācija” ir kopīga operācija, izmēģinājuma projekts vai ātrās reaģēšanas operācija, ko dalībvalstis veic savu ārējo jūras robežu uzraudzībai un ko koordinē Aģentūra;
3. „uzņēmēja dalībvalsts” ir dalībvalsts, kurā notiek jūras operācija vai no kuras tā tiek uzsākta;
4. „iesaistītā dalībvalsts” ir dalībvalsts, kas piedalās jūras operācijā, nodrošinot līdzekļus vai cilvēkresursus, bet kura nav uzņēmēja dalībvalsts;
5. „vienība, kas piedalās operācijā” ir uzņēmējas dalībvalsts vai iesaistītās dalībvalsts jūras vai aviācijas vienība;
6. „Starptautiskais koordinācijas centrs” ir koordinācijas struktūra, kas izveidota uzņēmējā dalībvalstī jūras operācijas koordinēšanai;
7. „valsts koordinācijas centrs” ir valsts koordinācijas centrs, kas izveidots Eiropas Robežu uzraudzības sistēmas (*EUROSUR*) vajadzībām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. [.../...];
8. „kuģis” ir kuģis, laiva vai jebkurš cits kuģošanas līdzeklis, ko izmanto jūrā;
9. „kuģis bez valstspiederības” ir kuģis bez valstspiederības vai kuģis, kas ir pielīdzināms kuģim bez valstspiederības, ja neviena valsts nav devusi kuģim tiesības kuģot ar tās karogu vai ja tas kuģo ar divu vai vairāku valstu karogiem, izmantojot tos pēc vajadzības;
10. „Protokols pret migrantu nelikumīgu ieviešanu” ir Protokols pret migrantu nelikumīgu ieviešanu pa zemes, jūras un gaisa ceļiem, kurš papildina Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību, kas parakstīta 2000. gada decembrī Palermo, Itālijā;
11. „droša vieta” ir vieta, kurā glābšanas operācija tiek uzskatīta par pabeigtu un, ja izdzīvojušo personu dzīvības drošība, tostarp šo personu pamattiesību aizsardzība, netiek apdraudēta, kurā var apmierināt šo personu cilvēka pamatvajadzības un no kuras var nodrošināt transportu uz izdzīvojušo personu nākamo ceļojuma punktu vai galamērķi;
12. “glābšanas koordinācijas centrs” ir vienība, kas ir atbildīga par to, lai sekmētu meklēšanas un glābšanas dienestu efektīvu organizāciju un koordinētu meklēšanas un glābšanas operāciju izpildi meklēšanas un glābšanas reģionā, kā definēts 1979. gada Starptautiskajā konvencijā par meklēšanu un glābšanu uz jūras.

II NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

3. pants

Drošība jūrā

Pasākumus, kas veikti jūras operācijas nolūkiem, veic tādā veidā, kas neapdraud pārtverto vai izglābto personu drošību un vienību, kas piedalās operācijā, drošību.

4. pants

Pamattiesību aizsardzība un neizraidīšanas princips

1. Nevienu personu neizceļ krastā tādā valstī vai to citādi nenodod šādas valsts iestādēm, kurā pastāv nopietns risks, ka šī persona varētu tikt pakļauta nāvessodam, spīdzināšanai vai citādi necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei vai sodam, vai kurā pastāv nopietns risks, ka personu var izraidīt vai piespiedu kārtā izraidīt no tās, vai izdot citai valstij pretrunā neizraidīšanas principam.
2. Pirms lēmuma pieņemšanas par izcelšanu krastā trešā valstī vienība, kas piedalās operācijā, ņem vērā vispārējo situāciju minētajā trešā valstī, un pārtvertās vai izglābtās personas neizceļ krastā šajā trešā valstī, ja uzņēmējai dalībvalstij vai iesaistītajām dalībvalstīm ir zināms vai būtu jāzina, ka šī trešā valsts īsteno praksi, kas aprakstīta šā panta 1. punktā.
3. Ja personas tiek izceltas krastā trešā valstī, vienības, kas piedalās operācijā, identificē pārtvertās vai izglābtās personas un, cik iespējams, novērtē viņu personīgos apstākļus pirms izcelšanas krastā. Tās atbilstīgi informē pārtvertās vai izglābtās personas par krastā izcelšanas vietu, un viņiem dod iespēju izteikt jebkādas iemeslus, kāpēc viņi uzskata, ka viņu izcelšana krastā ierosinātajā vietā pārkāptu neizraidīšanas principu.
4. Visas vienības, kas piedalās operācijā, jūras operācijas gaitā ņem vērā īpašās vajadzības, kas ir bērniem, personām, kas cietušas no cilvēku tirdzniecības, personām, kurām vajadzīga steidzama medicīniska palīdzība, personām, kurām vajadzīga starptautiska aizsardzība, un citām īpaši neaizsargātām personām.
5. Robežsargi, kas piedalās jūras operācijā, tiek apmācīti attiecībā uz atbilstīgajiem pamattiesību, bēgļu tiesību un meklēšanas un glābšanas starptautiskā tiesiskā režīma noteikumiem.

III NODAĻA

ĪPAŠIE NOTEIKUMI

5. pants

Atklāšana

1. Atklājot kuģi, vienības, kas piedalās operācijā, tuvojas kuģim, par kuru ir aizdomas, ka tas šķērso vai gatavojas šķērsot robežu nelikumīgi, lai noteiktu tā identitāti un valstspiederību, un, pirms veikt turpmākus pasākumus, to uzrauga no piesardzīga attāluma. Vienības, kas piedalās operācijā, nekavējoties paziņo informāciju par kuģi Starptautiskajam koordinācijas centram.
2. Ja kuģis gatavojas iebraukt vai ir iebraucis tādas dalībvalsts teritoriālajā jūrā vai pieguļošajā zonā, kura nepiedalās jūras operācijā, vienības, kas piedalās operācijā, paziņo informāciju par kuģi Starptautiskajam koordinācijas centram, kurš nodod šo informāciju attiecīgās dalībvalsts valsts koordinācijas centram.
3. Vienības, kas piedalās operācijā, paziņo informāciju par jebkuru kuģi, par ko ir aizdomas, ka tas veic tādas nelikumīgas darbības jūrā, kas neietilpst jūras operācijas darbības jomā, Starptautiskajam koordinācijas centram, kurš šo informāciju nodod attiecīgās dalībvalsts vai dalībvalstu valsts koordinācijas centram.

6. pants

Pārtveršana teritoriālajā jūrā

1. Uzņēmējas dalībvalsts vai iesaistītās dalībvalsts teritoriālajā jūrā vienības, kas piedalās operācijā, veic vienu vai vairākus no turpmāk minētajiem pasākumiem, ja ir pamatots iemesls aizdomām, ka kuģis pārvadā personas, kuras gatavojas izvairīties no pārbaudēm robežšķērsošanas vietās, vai tas ir iesaistīts migrantu nelikumīgā ieviešanā pa jūras ceļiem:
  - (a) lūdz informāciju un lūdz uzrādīt īpašuma tiesības apliecinājošus dokumentus, reģistrācijas dokumentus un ar ceļošanu saistītu dokumentāciju, un identifikācijas un valstspiederības dokumentus, un citus attiecīgus datus par personām, kas atrodas uz kuģa;
  - (b) aptur kuģi, uzkāpšanu uz tā un pārmeklē kuģi, tā kravu un uz tā esošas personas, un iztaujā šīs personas;
  - (c) informē personas, kuras atrodas uz kuģa, ka tām var neļaut šķērsot robežu un ka kuģa apkalpei var uzlikt sodu par ceļojuma sekmēšanu;
  - (d) aiztur kuģi un personas, kas atrodas uz kuģa;
  - (e) pavēl kuģim mainīt kursu, novirzot to ārpus teritoriālās jūras vai uz mērķi, kas neatrodas teritoriālajā jūrā vai pieguļošajā zonā, tostarp eskortējot kuģi vai paliekot tā tuvumā, līdz kuģis uzņem minēto kursu;
  - (f) nogādā kuģi vai uz tā esošās personas uzņēmējā dalībvalstī vai citā dalībvalstī, kas piedalās operācijā, vai piekrastes dalībvalstī.
2. Uzņēmēja dalībvalsts vai iesaistītā dalībvalsts, kuras teritoriālajā jūrā notiek kuģa pārtveršana, atļauj šā panta 1. punktā minētos pasākumus un dod atbilstīgus norādījumus vienībai, kas piedalās operācijā, ar Starptautiskā koordinācijas centra starpniecību. Vienība, kas piedalās operācijā, informē uzņēmēju dalībvalsti ar Starptautiskā koordinācijas centra starpniecību ikreiz, kad kuģa kapteinis pieprasa, lai tiktu informēts karoga valsts diplomātiskais pārstāvis vai konsulārais darbinieks.
3. Ja ir pamatots iemesls aizdomām, ka kuģis bez valstspiederības vai kuģis, ko var pielīdzināt kuģim bez valstspiederības, pārvadā personas, kuras gatavojas izvairīties no pārbaudēm robežšķērsošanas vietās, vai tas ir iesaistīts migrantu nelikumīgā ieviešanā pa jūras ceļiem, uzņēmēja dalībvalsts vai iesaistītā dalībvalsts, kuras teritoriālajā jūrā kuģis bez valstspiederības tiek pārtverts, atļauj un dod norādījumus vienībai, kas piedalās operācijā, kuģi apturēt un veikt jebkuru no šā panta 1. punktā paredzētajiem pasākumiem.
4. Visas operatīvās darbības tās dalībvalsts teritoriālajā jūrā, kura nepiedalās jūras operācijā, veic saskaņā ar šīs dalībvalsts atļauju. Starptautisko koordinācijas centru informē par visu saziņu ar minēto dalībvalsti un par turpmāko darbības norisi, ko šī dalībvalsts atļāvusi.

7. pants

Pārtveršana atklātā jūrā

1. Atklātā jūrā vienības, kas piedalās operācijā, ievērojot karoga valsts atļauju saskaņā ar Protokolu pret migrantu nelikumīgu ieviešanu, veic vienu vai vairākus no turpmāk minētajiem pasākumiem, ja ir pamatots iemesls aizdomām, ka kuģis ir iesaistīts migrantu nelikumīgā ieviešanā pa jūras ceļiem:
  - (a) lūdz informāciju un lūdz uzrādīt īpašuma tiesības apliecinājošus dokumentus, reģistrācijas dokumentus un ar ceļošanu saistītu dokumentāciju, un

identifikācijas un valstspiederības dokumentus, un citus attiecīgus datus par personām, kas atrodas uz kuģa;

- (b) aptur kuģi, uzkāpšanu uz tā un pārmeklē kuģi, tā kravu un uz tā esošas personas, un iztaujā šīs personas;
  - (c) informē personas, kuras atrodas uz kuģa, ka tām var neļaut šķērsot robežu un ka kuģa apkalpei var uzlikt sodu par ceļojuma sekmēšanu;
  - (d) aiztur kuģi un personas, kas atrodas uz kuģa;
  - (e) pavēl kuģim mainīt kursu, novirzot to ārpus teritoriālās jūras vai uz mērķi, kas neatrodas teritoriālajā jūrā vai pieguļošajā zonā, tostarp eskortējot kuģi vai paliekot tā tuvumā, līdz kuģis uzņem minēto kursu;
  - (f) nogādā kuģi vai personas, kas uz tā atrodas, uz trešo valsti vai citādā veidā nodod kuģi vai uz tā esošās personas trešo valstu iestādēm;
  - (g) nogādā kuģi vai uz tā esošās personas uzņēmējā dalībvalstī vai citā dalībvalstī, kas piedalās operācijā.
2. Ja kuģis kuģo ar uzņēmējas dalībvalsts vai iesaistītās dalībvalsts karogu vai tam ir šādas dalībvalsts valstspiederības reģistrācijas zīmes, minētā dalībvalsts pēc kuģa valstspiederības apstiprināšanas atļauj veikt 1. punktā paredzētos pasākumus.
3. Ja kuģis kuģo ar dalībvalsts, kura nepiedalās jūras operācijā, vai trešās valsts karogu vai tam ir šādas valsts valstspiederības reģistrācijas zīmes, uzņēmēja dalībvalsts vai kāda iesaistītā dalībvalsts atkarībā no tā, kuras valsts vienība, kas piedalās operācijā, ir pārtvērusi šo kuģi, paziņo šā kuģa karoga valstij, pieprasa valsts valstspiederības apstiprinājumu un, ja valstspiederība ir apstiprināta, lūdz karoga valstij atļauju veikt jebkuru no 1. punktā paredzētajiem pasākumiem. Uzņēmēja dalībvalsts vai iesaistītā dalībvalsts informē Starptautisko koordinācijas centru par visu saziņu ar karoga valsti un par pasākumiem, kurus atļāvis karoga valsts.
4. Ja, neraugoties uz to, ka kuģis kuģo ar ārvalsts karogu vai atsakās rādīt karogu, ir pamats aizdomām, ka patiesībā kuģim ir tāda pati valstspiederība kā vienībai, kas piedalās operācijā, šī vienība pārbauda, vai kuģim ir tiesības kuģot ar attiecīgo karogu. Šajā nolūkā tā var tuvoties aizdomās turētajam kuģim. Ja pēc dokumentu pārbaudes aizdomas saglabājas, veic turpmāku pārbaudi uz kuģa, ko dara pēc iespējas uzmanīgi. Izmantojot atbilstīgos kanālus, sazinās ar iesaistīto dalībvalsti, ar kuras karogu kuģis kuģo.
5. Ja, neraugoties uz to, ka kuģis kuģo ar ārvalsts karogu vai atsakās rādīt karogu, ir pamatots iemesls aizdomām, ka patiesībā kuģim ir uzņēmējas dalībvalsts vai citas iesaistītās dalībvalsts valstspiederība, vienība, kas piedalās operācijā, ar minētās dalībvalsts atļauju pārbauda kuģa tiesības kuģot ar tās karogu.
6. Ja 4. vai 5. punktā minētajos gadījumos aizdomas par kuģa valstspiederību izrādās pamatotas, uzņēmēja dalībvalsts vai iesaistītā dalībvalsts atļauj veikt 1. punktā paredzētos pasākumus.
7. Līdz karoga valsts atļaujas saņemšanai vai tās neesamības gadījumā kuģi uzrauga no piesardzīga attāluma. Bez nepārprotamas atļaujas no karoga valsts neveic nekādus citus pasākumus, izņemot pasākumus, kas vajadzīgi, lai novērstu draudošas briesmas personu dzīvībai, vai pasākumus, kas izriet no attiecīgiem divpusējiem vai daudzpusējiem nolīgumiem.

8. Ja ir pamatots iemesls aizdomām, ka kuģis bez valstspiederības vai kuģis, kuru var pielīdzināt kuģim bez valstspiederības, ir iesaistīts migrantu nelikumīgā ieviešanā pa jūras ceļiem, vienība, kas piedalās operācijā, drīkst uzkāpt uz kuģa un apturēt to nolūkā pārbaudīt tā bezvalstniecību. Ja aizdomas izrādās pamatotas, var veikt turpmākus atbilstīgus pasākumus, kā paredzēts 1. punktā, saskaņā ar valsts tiesību aktiem un starptautiskajām tiesībām.
9. Dalībvalsts, kas veikusi jebkuru pasākumu saskaņā ar šā panta 1. punktu, nekavējoties informē karoga valsti par šā pasākuma rezultātiem.
10. Valsts amatpersonu, kura pārstāv uzņēmēju dalībvalsti vai iesaistīto dalībvalsti Starptautiskajā koordinācijas centrā, ieceļ saskaņā ar valsts tiesību aktiem kā pilnvaroto personu, kas izsniedz atļauju pārbaudīt kuģa tiesības kuģot ar attiecīgās dalībvalsts karogu vai veikt jebkuru no šā panta 1. punktā paredzētajiem pasākumiem.
11. Ja aizdomas, ka kuģis atklātā jūrā ir iesaistīts migrantu nelikumīgā ieviešanā, izrādās nepamatotas vai vienība, kas piedalās operācijā, nav kompetenta rīkoties, bet joprojām ir pamatotas aizdomas, ka kuģis pārvadā personas, kas gatavojas sasniegt dalībvalsts robežu un izvairīties no pārbaudēm robežšķērsošanas vietās, šo kuģi turpina uzraudzīt. Starptautiskais koordinācijas centrs paziņo informāciju par kuģi tās dalībvalsts valsts koordinācijas centram, kuras virzienā kuģis dodas.

8. pants

Pārtveršana pieguļošajā zonā

1. Zonā, kas pieguļ tās dalībvalsts teritoriālajai jūrai, kura ir uzņēmēja dalībvalsts vai iesaistītā dalībvalsts, 6. panta 1. punktā paredzētos pasākumus veic saskaņā ar 6. panta 2. punktu.
2. Tās dalībvalsts pieguļošajā zonā, kura nepiedalās jūras operācijā, pasākumus, kas paredzēti 6. panta 1. punktā, neveic bez šādas dalībvalsts atļaujas. Starptautisko koordinācijas centru informē par visu saziņu ar minēto dalībvalsti un par turpmāko darbības norisi, ko šī dalībvalsts atļāvusi.
3. Ja pieguļošo zonu šķērso kuģis bez valstspiederības, piemēro 7. panta 8. punktu.

9. pants

Meklēšanas un glābšanas situācijas

1. Jūras operācijas laikā vienības, kas piedalās operācijā, sniedz palīdzību visiem kuģiem vai personām, kas jūrā nonākušas briesmās. Tās šādi rīkojas neatkarīgi no minēto personu valstspiederības vai statusa, vai apstākļiem, kādos minētās personas atrastas.
2. Ja jūras operācijas gaitā ir jāsaskaras ar nenoteiktības, trauksmes vai briesmu stāvokli attiecībā uz kuģi vai uz personu, kura atrodas uz kuģa, vienība, kas piedalās operācijā, pēc iespējas drīzāk nosūta visu pieejamo informāciju tam glābšanas koordinācijas centram, kurš atbild par meklēšanas un glābšanas reģionu, kurā stāvoklis ir izveidojies.
3. Kuģis vai personas, kuras atrodas uz kuģa, uzskatāmi par nenoteiktības stāvoklī nonākušiem jo īpaši tad, ja:
  - (a) pastāv šaubas par kuģa vai uz tā esošo personu drošību; vai

- (b) trūkst informācijas par kuģa virzību vai atrašanās vietu.
4. Kuģis vai personas, kuras atrodas uz kuģa, uzskatāmi par trauksmes stāvoklī nonākušiem jo īpaši tad, ja:
- (a) ir aizdomas par kuģa vai uz tā esošo personu drošību, jo ir informācija, ka radušās nopietnas grūtības, bet ne tik lielā mērā, ka būtu iespējams briesmu stāvoklis; vai
- (b) ilgstoši trūkst informācijas par kuģa virzību vai atrašanās vietu.
5. Kuģis vai personas, kuras atrodas uz kuģa, uzskatāmi par briesmu stāvoklī nonākušiem jo īpaši tad, ja:
- (a) ir saņemta apstiprinoša informācija, ka kuģis vai persona, kas atrodas uz kuģa, ir nonākusi briesmās un tai ir nepieciešama tūlītēja palīdzība; vai
- (b) centieni nodibināt sakarus ar kuģi ir nesekmīgi un nesekmīgas pārbaudes norāda uz to, ka kuģis ir briesmās; vai
- (c) ir saņemta informācija, kas norāda, ka kuģa darbības efektivitāte ir pasliktinājusies tiklīdz, ka ir iespējams briesmu stāvoklis.
6. Izvērtējot situāciju 3. līdz 5. punkta nolūkā, vienības, kas piedalās operācijā, ņem vērā visus attiecīgos elementus, tostarp:
- (a) vai ir lūgums pēc palīdzības;
- (b) kuģa derīgums kuģošanai un iespējamība, ka kuģis nerasniegs savu galamērķi;
- (c) pasažieru skaits attiecībā pret kuģa tipu un stāvokli;
- (d) vai uz kuģa ir vajadzīgie krājumi, piemēram, degviela, ūdens, pārtika, lai sasniegtu krastu;
- (e) vai uz kuģa ir kvalificēta kuģa komanda un vadība;
- (f) vai uz kuģa ir pieejamas drošības, navigācijas un sakaru iekārtas un kāda ir to kapacitāte;
- (g) vai uz kuģa ir tādi pasažieri, kuriem vajadzīga steidzama medicīniska palīdzība;
- (h) vai uz kuģa ir miruši pasažieri;
- (i) vai uz kuģa ir grūtnieces vai bērni;
- (j) laika un jūras apstākļi, tostarp laika un jūras prognozes.
7. Vienības, kas piedalās operācijā, nekavējoties paziņo savu novērtējumu par situāciju atbildīgajam glābšanas koordinācijas centram. Gaidot norādījumus no glābšanas koordinācijas centra, vienības, kas piedalās operācijā, veic visus atbilstīgos pasākumus, lai nodrošinātu attiecīgo personu drošību.
8. Briesmu stāvokļa pastāvēšana nav atkarīga vienīgi no faktiska lūguma pēc palīdzības, un to nenosaka šāds lūgums. Ja, neskatoties uz to, ka kuģis tiek uzskatīts par nonākušu briesmu stāvoklī, personas, kas atrodas uz kuģa, atsakās pieņemt palīdzību, vienība, kas piedalās operācijā, informē glābšanas koordinācijas centru un turpina pildīt pienākumu aprūpēt, novērtējot kuģi no piesardzīga attāluma un veicot visus pasākumus, kas vajadzīgi attiecīgo personu drošībai, vienlaikus izvairoties no jebkādu tādu darbību veikšanas, kuras varētu pasliktināt stāvokli vai palielināt ievainojumu vai dzīvības zaudēšanas iespējamību.

9. Ja trešās valsts glābšanas koordinācijas centrs, kurš ir atbildīgs par meklēšanas un glābšanas reģionu, neatbild uz paziņojumu, ko nosūtījusi vienība, kas piedalās operācijā, tā sazinās ar uzņēmējas dalībvalsts glābšanas koordinācijas centru, ja vien cits glābšanas koordinācijas centrs nav labāk piemērots, lai uzņemtos meklēšanas un glābšanas situācijas koordinēšanu.
10. Vienības, kas piedalās operācijā, pēc iespējas ātrāk informē Starptautisko koordinācijas centru par visu saziņu ar glābšanas koordinācijas centru un par vienību veiktajiem pasākumiem.
11. Ja kuģi nevar vai vairs nevar uzskatīt par briesmu stāvoklī esošu vai ja meklēšanas un glābšanas operācija ir pabeigta, vienība, kas piedalās operācijā, apspriežoties ar Starptautisko koordinācijas centru, atsāk jūras operāciju.

10. pants

Izcelšana krastā

1. Kārtību jūras operācijā pārtverto vai izglābto personu izcelšanai krastā paredz darbības plānā. Šī kārtība izcelšanai krastā neuzliek pienākumus dalībvalstīm, kuras nepiedalās jūras operācijā, ja vien tās nav skaidri devušas atļauju veikt pasākumus to teritoriālajā jūrā vai pieguļošajā zonā saskaņā ar 6. panta 4. punktu vai 8. panta 2. punktu.
2. Pārtveršanas gadījumā teritoriālajā jūrā vai pieguļošajā zonā, kā paredzēts 6. panta 2. punktā vai 8. panta 1. punktā, izcelšana krastā notiek uzņēmējā dalībvalstī vai iesaistītajā dalībvalstī, kuras teritoriālajos ūdeņos vai pieguļošajā zonā pārtveršana notiek.

Pārtveršanas gadījumā teritoriālajā jūrā vai pieguļošajā zonā, kā paredzēts 6. panta 4. punktā vai 8. panta 2. punktā, izcelšana krastā notiek tajā dalībvalstī, kuras teritoriālajos ūdeņos vai pieguļošajā zonā pārtveršana notiek.
3. Ņemot vērā 4. panta piemērošanu, pārtveršanas gadījumā atklātā jūrā, kā paredzēts 7. pantā, izcelšana krastā var notikt trešā valstī, no kuras kuģis izbraucis. Ja tas nav iespējams, izcelšana krastā notiek uzņēmējā dalībvalstī.
4. Meklēšanas un glābšanas situācijās, kā paredzēts 9. pantā, vienības, kas piedalās operācijā, sadarbojas ar atbildīgo glābšanas koordinācijas centru, lai nodrošinātu piemērotu ostu vai drošu vietu izglābtajām personām un lai nodrošinātu viņu ātru un efektīvu izcelšanu krastā.

Neskarot glābšanas koordinācijas centra atbildību, uzņēmēja dalībvalsts un iesaistītās dalībvalstis pēc iespējas ātrāk nodrošina, ka tiek norādīta osta vai droša vieta, ņemot vērā attiecīgos faktorus, piemēram, attālumus līdz tuvākajām ostām vai drošām vietām, riskus un konkrētā gadījuma apstākļus.

Ja vienība, kas piedalās operācijā, nav atbrīvota no 9. panta 1. punktā minētā pienākuma cik drīz vien praktiski iespējams, ņemot vērā izglābto personu un pašas vienības drošību, tai atļauj izglābtās personas izcelt krastā uzņēmējā dalībvalstī.
5. Vienības, kas piedalās operācijā, informē Starptautisko koordinācijas centru par jebkuru personu 4. panta 1. punkta izpratnē klātbūtni, un Starptautiskais koordinācijas centrs nodod šo informāciju kompetentajām valsts iestādēm. Pamatojoties uz šo informāciju, darbības plānā būtu jānosaka, kādus turpmākus pasākumus var veikt.

IV NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

11. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*